

Safe haven

Het verzet van de Duitse bevolking tegen het voornemen om de vertrouwde, harde D-mark in te ruilen voor een Europese munt zorgt voor de nodige turbulentie op de financiële markten. Doordat Zwitserland buiten alle EU-arrangementen blijft, heeft dit geleid tot een toegenomen populariteit van de Zwitserse beurs, die haar traditionele rol als 'safe haven' vervult.

Daarnaast ondervindt de Zwitserse beurs de positieve effecten van de aanwezigheid van enkele grote farmafondsen. Zowel de resultaten als de groeivoortzichten voor de farmaceutische industrie zijn in het lopende jaar sterk verbeterd, hetgeen wereldwijd de koersen heeft doen stijgen.

Internationale sectoren

Sectorindices	Index	% 6 maanden		obv taxaties '95	
Jan. 1994=100	15/11/95	In \$	in NLG	K/W	Div. %
Automobiel	92,9	-3,1	-6,3	10,1	2,1
Banken	90,7	4,0	0,6	12,1	3,7
Metaal	89,5	9,5	5,9	11,9	3,7
Inv.goederen	97,8	5,0	1,5	16,1	2,1
Chemie	101,5	4,1	0,7	12,2	3,5
Bouw	64,2	-16,3	-19,1	13,4	4,3
Voeding	88,8	6,9	3,3	16,2	3,3
Industrie	98,6	16,3	12,5	19,3	2,8
Verzekering	91,8	14,6	10,8	17,0	2,8
Olie/Off shore	93,8	0,0	-3,4	16,7	3,5
Detailhandel	82,7	3,2	-0,3	16,8	2,9
Transport	76,7	-3,5	-6,8	14,5	4,8
FIA Blue Chips*	92,7	4,0	0,6	15,1	3,2

* FIA Blue Chips index is samengesteld op basis van ruim 400 grote beursgenoteerde concerns in circa 25 landen, Sectorindices omgerekend in gulden.

Internationale beurzen

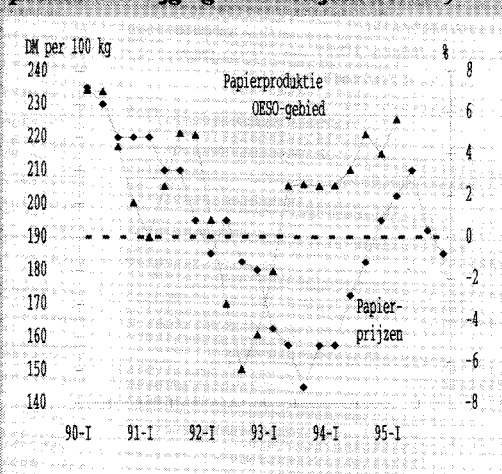
		Index	% 6 maanden		obv taxaties '95	
		16/11/95	lokaal	in NLG	K/W	Div. %
Nederland	AEX	460,2	8,3	8,3	12,6	3,6
Duitsland	DAX	2200,7	5,4	5,5	14,6	2,4
V. Staten	DowJones	4922,8	13,4	10,3	16,6	2,1
Japan	Nikkei225	17682,7	8,4	-8,5	47,6	0,8
Frankrijk	CAC40	1875,2	-5,8	-3,8	16,4	3,0
V. Koninkrijk	FT100	3571,4	8,7	5,4	15,0	3,5
België	Kontant	7818,7	2,7	2,7	11,1	3,9
Italië	Banca com.	561,1	-14,7	-14,1	16,4	2,7
Spanje	IBEX35	3364,4	4,3	4,8	10,9	5,0
Zweden	Affarsv.	1688,6	7,4	15,2	10,9	3,2
Australië	All Ord.	2110,3	4,4	2,0	-12,1	4,2
Zwitserland	SBC gen.	1074,8	12,1	15,4	17,2	2,0
Wereld	MSCI	700,2	6,4	3,3	nb	nb
<i>Emerging markets</i>						
Hongkong	Hang Seng	9431,9	3,5	0,4	10,2	3,6
Zuidkorea	Comp. Ex.	937,0	6,4	2,6	19,6	1,3
Taiwan	Weighted pr.	4608,7	-20,0	-29,0	23,2	1,0
Singapore	Straits Times	2067,2	-4,5	-8,3	17,8	1,5
Maleisië	KLSE Comp.	895,5	-12,1	-17,2	26,9	1,9
Thailand	SET Index	1175,1	-12,6	-17,4	22,5	2,2
Mexico	Mexico Bank	2260,2	12,2	-13,6	nb	nb
Brazilië	Brasil Bank	14543,0	-7,4	-17,3	10,4	1,9
Argentinië	Buenos Bank	13066,0	-19,9	-22,9	14,1	4,2

Varkenscyclus in papierindustrie

Sinds eind 1993 maakt de cyclische papierindustrie een opleving door. Op dit moment herstelt de markt zich evenwel trager dan gebruikelijk van de traditionele teruggang in de zomermaanden. De afnemers maken namelijk eerst de voorraden op die zij, vooruitlopend op aangekondigde prijsverhogingen, in het voorjaar hebben aangelegd. Door de toenemende industrialisering in Azië en de economische groei in Europa en de VS zal de papiervraag de komende jaren echter structureel toenemen.

Om geen marktaandeel te verliezen zijn verschillende producenten dan ook begonnen aan capaciteitsuitbreidingen, die vanaf medio volgend jaar operationeel zullen worden. De term 'varkenscyclus' blijft dan ook van toepassing op de papierindustrie. De aangekondigde totale capaciteitsuitbreiding bedraagt circa 5,4%, bij een jaarlijkse marktgroei van ongeveer 3%. De resultaten van de papierconcerns worden meer door de prijsontwikkeling bepaald dan door de afzet. De verwachte prijsdalingen als gevolg van overcapaciteit zullen dan ook leiden tot lagere winsten. Een schrale troost is, dat de meeste concerns nu een betere financiële positie hebben om deze terugval op te vangen en dat de capaciteitsuitbreidingen geringer zijn dan in de vorige cyclus.

Papierprijzen (links) en productie papier en papierproducten in het OESO-gebied (rechts, procentuele stijging t.o.v. een jaar eerder)

Bron: OESO, EUWID.